

SA EESTIMAA LOODUSE FOND

Majandusaasta aruanne

Majandusaasta algus: 1. jaanuar 2003
Majandusaasta lõpp: 31. detsember 2003

Ärinimi:	SA Eestimaa Looduse Fond
Äriregistri kood	90001457
Aadress:	Riia 185a, Tartu 51014
Telefon:	7 428 443
Faks:	7 428 166
Põhitegevusala:	looduskaitse
E-post:	Elf@elfond.ee
Koduleht:	www.elfond.ee
Tegevjuht:	Toomas Trapido
Audiitorkontroll:	Rimess MRI OÜ

Sisukord

Juhatuse deklaratsioon	3
Tegevusaruanne	4
Raamatupidamise aastaaruanne	7
Bilanss	7
Tulude ja kulude aruanne	9
Rahavoogude aruanne	10
Netovara muutuste aruanne	11
Raamatupidamise aastaaruande lisad	12
LISA 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamisalused	12
LISA 2. Nõuded ostjate vastu	14
LISA 3. Muud lühiajalised nõuded	14
LISA 4. Materiaalse põhivara liikumine	14
LISA 5. Sihtfinantseerimine	15
LISA 6. Võlad hankijatele	17
LISA 7. Maksu ettemaksed/võlad	17
LISA 8. Kapitali- ja kasutusrent	17
LISA 9. Üldtegevuse vahendid/ kulud	17
LISA 10. Bilansivälised varad	18
Juhatuse ja nõukogu allkirjad 2003. aasta majandusaasta aruandele	19
Audiitori järeldusotsus	21

Juhatuse deklaratsioon

SA Eestimaa Looduse Fondi juhatus kinnitab, et raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtunud Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusest ja sihtasutuse seadusest ning, et rakendatud arvestusmeetodid on vastavuses Eesti hea raamatupidamise tavaga. Raamatupidamise aastaaruanne kajastab sihtasutuse finantsseisundit ja majandustulemusi ning rahavoogusid õigesti ja õiglaselt.

Juhatus kinnitab, et SA Eestimaa Looduse Fond on jätkuvalt tegutsev.

Kinnitatud aastaaruanne on esitatud 21 lehel. SA Eestimaa Looduse Fondi juhatus kinnitab, et et vastutab aastaaruande andmete õigsuse eest.

Toomas Trapido
juhatuse esimees

Mart Jüssi
juhatuse liige

Jüri-Ott Salm
juhatuse liige

Irja Pärn
juhatuse liige

Kärt Vaarmari
juhatuse liige

Tegevusaruanne

www.elfond.ee

SA Eestimaa Looduse Fond (ELF) on mittetulunduslik valitsusväline keskkonnaorganisatsioon, mis loodi 1991. aastal.

2003. aastal toetasid ELFi rahaliselt 203 erasikust toetajat ja tegevuste kaudu vabatahtlikena 30 inimest. ELFi üritustel osales 2650 inimest, kes kõik aitasid kaasa ELFi eesmärkide täitmisele.

Kokku oli ELFil 2003. aastal töös 51 erinevat projekti, mis jaotusid valdkonniti järgmiselt: looduskaitse (25), loodusharidus (13) ja säästev areng (13). Töölepingu alusel töötas ELFis 32 inimest (25.5 täisajaga töökohta) ja lisatöid telliti 34 inimeselt. Töötajate palgakulu koos maksudega oli 2003. aastal 2 957 834 krooni. Tegevjuhtkonna töötasud olid 166 875 krooni. Tasusid ja soodustusi 2003. aastal kõrgema juhtorgani liikmetele ei makstud. ELF ei väljastanud garantiisid ega potentsiaalsed kohustusi.

2003. aasta käive on 7,8 miljonit krooni, millest 4 377 866 tuleb välismaistest allikatest. Eesti riiklike fondide ja riigieelarve raha moodustab ELFi eelarvest ligi 18 protsenti.

ELF ja meedia

ELFi üks olulisemaid töid on jätkuvalt keskkonnainfo laialdane kogumine ja levitamine. Fondi regulaarselt ilmuvat ajalehte Roheline Värav Maalehe vahel loeb iga kuu 120 000 inimest. Keskkonnateemalist raadiosaadet „Roheline värav“ KUKU raadios kuulab iga nädal vähemalt 40 000 inimest. Käivitati venekeelne uudisteportaal ja tööle asusid kaks ajakirjanikku, kes toimetavad internetiväljaannet rus.greengate.ee ja venekeelset raadiosaadet Raadio 4-s, mille kuulajate arv ületab 100 000.

Koostati ja lasti KUKU Raadio eetrisse 16 loodussaadet „Helisev loodus“.

Eestimaa Looduse Fondi üritustest ja tegutsemisvaldkondadest pälvisid 2003. aastal avalikkuses enim tähelepanu Keskkonnavestival Ööbikuorus, Matsalu Loodusfilmide Festival, keskkonnaõiguse projekt, metsatemaatika, säästva arengu valdkonna projektid, sh ELFi kontori jäätmete sorteerimise ja komposteerimise süsteem ning sõnniku-ussid.

ELF ja keskkonnaharidus

2003. aastal jätkas ELF igas vanuses inimestele mõeldud looduskooli arendamist Alam-Pedja looduskaitseala südames Palupõhjas ja kaitseala põhjaserval Kirnal koostöös looduskaitseühinguga Kotkas.

Oluline sündmus oli ELFi teise loodushälte CD „Laane Laulud“ valmimine, mis on mitmeaastase loodushelide salvestamise projekti tulemus ja toetab pikemas perspektiivis loodushälte andmepanga täiendamist, mille põhjal saab plaanida ka uue plaadi väljaandmist.

ELFi metsapidude projekt oli jätkuks 2002. a suvel Lahemaal korraldatud Kännupeole, üritused viidi läbi kaheksas Eesti üldhariduskoolis. ELF organiseeris Ida-Virumaal projekti Metsameediakoda ja osales mitmetel Eesti koolimetsanduse üritustel, mis pani aluse MTÜ Eesti Koolimetsade Ühendus ja loodusvahtide ameti loomisele.

Keskkonnateemalist näitust „Kotkas teab“ külastas 22 000 inimest 14 maakonnas.

ELF alustas Keskkonnainvesteeringute Keskuse koostööpartnerina maakondlike keskkonnateadlikkuse projektide rahastamise koordineerimist Harjumaal.

Rohelise Energia ja ELFi laste ja noorte loodushariduse väikeprojektide konkursile esitati 174 projekti, millest rahastati 14. Algas koostöö Tallinna Väärtpaberibörsi haldava firmaga HEX leidmaks rahastust 2004. a konkursile.

Koolidele mõeldud loodusvaatluste projektis osalesid 42 kooli ja ca 1600 õpilast üle Eesti. Projekti raames tehti ranniku-, metsa-, pargi- ja siseveekogude vaatlusi.

Toimusid keskkonnaaruande ja keskkonnaõiguse loengud mitmes ülikoolis ning erinevate organisatsioonide õppepäevadel.

ELF ja säästev areng

Jätkus ELFi enda tegevuse keskkonnamõju hindamine. Püstitatud eesmärkidest lähtutakse tegevuste planeerimisel. Üks tulemus on täieliku jäätmete sorteerimise ja komposteerimise süsteem ELFi kontoris. Lisaks viidi läbi keskkonnaaruandlus AS *Triibus*, Elionis, Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liidus ja Avatud Eesti Fondis.

Jätkus tasuta keskkonnaõigusabi andmine kodanikele ja kodanike ühendustele. Aastal 2003 oli menetluses 118 juhtumit, sh 13 kohtuasja. Hetkel tegeleb ELF kümnekonna juhtumiga üle Eesti, kus seadusi või kohalike elanike huve eirates soovitakse alustada keskkonda kahjustavate arendustegevustega. Ühtlasi jälgitakse pidevalt seadusandluse tehtavaid muudatusi ning nõustatakse teisi keskkonnühendusi juriidilistes küsimustes.

Välismaal läbiviidava projektina jätkub Eesti Vabariigi Välisministeeriumi toel Venemaal elavate koolasaamide ühiskondlikku liikumist toetav töö. Saami projekti raames toetatakse saami mittetulunduslikke organisatsioone ja nende taotlusi traditsioonilise looduslähedase eluviisi jätkamiseks.

Juunis lõppes Taani Keskkonnaagentuuri DANCEE poolt toetatud projekt "Keskkonnaorganisatsioonide tugevdamine Aarhuse konventsiooni rakendamiseks Eestis".

Valmistati ette uus leping Eesti Energiaga – Rohelise Energia koostöö aastateks 2004-2005, millest laekuva rahaga toetatakse taastuvenergia ja energiasäästu projekte.

Jätkus kampaania põhiseaduse muutmise algatamiseks, millega aprilliks 2004 oli liitunud üle 1300 inimese. Kohtumistel tutvustati ideed pea kõigile Eesti erakondadele, presidendi kantseleile ja mitmetele organisatsioonidele.

Koostöös HEXiga valmistati ette kampaania "Loobu paberil pensioniteatisest", vähendamaks ringluse paisatava paberi hulka ja leidmaks rahalist tuge loodusharidusprojektidele.

Kaitseministeeriumi tellimisel alustati ministeeriumile ja tema haldusalas paiknevatele objektidele ning struktuuridele ühtse keskkonnakava koostamist. ELFi eksperte on plaanis nõustajate ja ekspertidena kaasata ka keskkonnakava elluviimisel.

ELF ja looduskaitse

ELFi osalusel hooldati ja niideti 2003. aastal ligi 1000 ha poollooduslikke kooslusi – jõeluhtasid –

Alam-Pedja looduskaitsealal koostöös looduskaitseühinguga Kotkas.

Väinamere projekti raames aidati kaasa väärtuslike ranna-alade ja koosluste hoidmisele kohalike elanike kaasaabil.

ELF tegeles kolme riikliku rakendusuringuga – hüljeste seire, hallhüljeste kaitsekorralduskava teostus ja viigrite kaitsekorralduskava koostamine. Valmis tiigilendlaste inventuur Eestis, mille tulemusel esitati ettepanekud Natura alade moodustamiseks tiigilendlaste elupaikades. Nahkhiirte ja hüljestega seotud projektid on suunatud Eesti vabariigi riiklike kohustuste täitmisele, kuid keskkonnaministeeriumipoolse rahastuse takerdumise tõttu viidi ellu 60 % ulatuses omavahenditest.

Projekti "Rohumaade hooldus" LIFE raames jätkuvad hooldustööd Saaremaa kõrge väärtusega puisniitudel Tagamõisas ja Viidumäe looduskaitsealal.

Tellimustöödena koostati kaitse-eeskirjad Muraka, Ruila, Tedrikopli, Kallaste ja Tahkuna kaitsealadele, kaitsekorralduskavad Laidevahe ja Kesselaiu kaitsealadele.

Aasta lõpu seisuga hõlmab ELFi ekspertide koostatav looduskaitse andmebaas 2/3 Eesti pindalast. Looduskaitseregistrile edastati olemasolevad andmed koosluste kohta ja täiendavad andmed kaitstavate ja ohustatud liikide kohta.

Toimus 24 talgureisi, osavõtjate arv oli 756 ja talgutöid tehti looduskaitsealadel kokku umbes 3375 inimtöötundi.

Koostöö

Jätkunud on Eesti keskkonnaorganisatsioonide koostöö Eesti Keskkonnaühenduste Koja (EKO) raames, 6 kuu jooksul koordineeris EKO tööd ELF. EKO eesmärk on koondada jõudusid keskkonnakaitse huvide selgemaks esindamiseks avalikkuse ees ja riiklikul tasandil. Suur osa ELFi tegevusest põhinebki koostööl kohalike inimeste ja teiste keskkonnakaitseorganisatsioonidega.

ELFi pikaajalisteks partneriteks on peaaegu kõik Eesti suuremad kaitsealad ning mitmed omavalitsused, ministeeriumid (sh Kaitse-, Põllumajandus-, Keskkonnaministeerium) ja riigiasutused (sh Veeteede Amet, Tarbijakaitse Amet) ja välisriikide saatkonnad. ELF teeb pikaajalist koostööd ka mitmete äriühingutega, kelle seast enim on panustanud AS Triip, NEPCon, Eesti Telefon, Tallinna Väärtpaberibörsi haldaja HEX, Maaleht, Eesti Energia ja TELE2.

ELF osaleb mitmete koostöövõrgustike töös, lisaks EKOLE Haridus- ja Teadusministeeriumi Loodushariduse töögrupis, Arengukoostöö Ümarlaudas, Matsalu Loodusfilmide Festivali korralduses. Fond on olnud mitmete organisatsioonide asutajate seas (Taaskasutuskeskus MTÜ, Keri Selts MTÜ) ning andnud tegevusi üle inimestele ja organisatsioonidele, kes viivad alustatud töid kohapeal edasi või suudavad iseseisvana paremini ühiseid eesmärke ellu viia (MTÜ Eesti Koolimetsade Ühendus). ELF kuulub kodanike- ja organisatsioonide ühendustesse Eesti FSC Töögrupp, Eesti Hobuse Kaitse Ühing, Arengukoostöö ümarlaud, EMSL, FSC, IUCN. Rahvusvahelisel tasemel osaletakse CEEWEBi, WWF, NEPConi, ICESi, HELCOMi ning Kesk-Euroopa keskkonnaõiguse organisatsioonide võrgustikes, samuti British Trust for Conservation Volunteers algatatud elupõhist õpet käsitlevas projektis. Käima on lükatud laiem arutelu Euroopa Liidu Struktuurifondide poolt looduskaitse edendamiseks suunatud raha kasutamise üle.

ELFi plaanid aastaks 2004

2004. aastal on plaanis tagada jätkusuutlikkus suuremale osale eespool loetletud tegevustest. Oluline on Rohelise Värava isemajandavaks muutmine ja üksikmüügi korraldamine. On oodata Rohelisele Väravale inglisekeelse lisa ilmumist.

Teoks on saamas pikemat aega plaanitud Keskkonnakonverents koostöös RMK ja Pärnu Konverentsidega.

Koolasaami projekti tegevus jätkub tänu Eesti Välisministeeriumi poolsele toetusele.

ELF jätkab aktiivsemat tegevust keskkonnaaruandluse sisseviimiseks firmades ning erametsanduse keskkonnahoidlikumaks muutmiseks.

Koostöös riigi- ja erasektoriga jätkatakse talgureiside korraldamist Eesti kaitsealadele.

Oluline on parandada tööd avalikkusega, mis võib olla aluseks ka toetajate arvu kasvule – eesmärgiks on seatud 1000 eraisikust toetajat ja tõhusam töö erafirmadega. Samuti arendatakse koostööd saatkondade ja välisfondidega ning osaletakse üle-euroopalistes koostöövõrgustikes, sh ühisprojektide kavandamisel ja rahastuse leidmisel.

Otsitakse vahendeid ka ELFi välistele tegevustele ja projektidele, mille eesmärgiks on Eesti looduse ja keskkonna kaitse. Heaks näiteks on siinkohal laste- ja noorte loodushariduse väikeprojektide konkurss ja Lotmanite noore looduskaitseja stipendiumifondi loomine.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(kroonides)

	31.12.2003	Korrigeeritud 31.12.2002
AKTIVA		
Käibevara		
Kassa	6258	27707
Raha pangas	583888	1022266
Kokku raha ja pangakontod	590146	1049973
Ostjatelt laekumata arved (2)	286686	17745
Ebatöenäoliselt laekuvad arved	-200	-200
Kokku nõuded ostjate vastu (1)	286486	17545
Muud lühiajalised nõuded (1;3)	12790	39165
Tulevaste perioodide kulu sihtfinantseerimisest (1;5)	1088815	1105839
Kokku viitlaekumised	1088815	1105839
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	6905	6654
Maksude ettemaksed (6)	17884	77328
Kokku ettemakstud tulevaste perioodide kulud	24789	83982
Ostetud kaubad müügiks	24567	18712
Ettemaksed hankijatele	10324	10234
Kokku Varud	34891	28946
Kokku käibevara	2037917	2325450
Põhivara		
Maa ja ehitised	1121178	1064178
Masinaid ja seadmed	832617	682043
Muu inventar	433313	396413
Bioloogiline vara	18000	15000
Ettemaks põhivara eest	18250	0
Akumuleeritud põhivara kulum	-1218358	-932380
Kokku põhivara (1;4)	1205000	1225254
Kokku aktiva	3242917	3550704
PASSIVA		
Kohustused		
Lühiajalised kohustused		
Pikaajalise liisingkohustuse tagasimakse 2004 aasta osa (8)	39570	0
Kokku Võlakohustused	39570	0
Võlad hankijatele (6)	39113	418555
Maksuvõlad (7)	320192	331113
Palgavõlgnevus	210560	238795
Võlgnevus aruandvatele isikutele	20355	41180
Kokku viitvõlad	230915	279975
Põhivara sihtfinantseerimise lühiajaline osa (1;4)	206813	210049
Tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest (1;5)	1634648	1491202
Lühiajalised eraldised kokku	1841461	1701251
Lühiajalised kohustused kokku	2471251	2730894

Pikaajalised kohustused		
Pikaajaline liisingukohustus (8)	28071	0
Kokku Pikaajalised võlakohustused	28071	0
Põhivara sihtfinantseerimine (1;4)	543136	556555
Pikaajalised eraldised	543136	556555
<i>Pikaajalised kohustused kokku</i>	<i>571207</i>	<i>556555</i>
Kohustused kokku	3042458	3287449
Netovara		
Põhikapital	1	1
Sihtkapital	33791	97301
Eelmiste perioodide akumulieeritud tulem	165953	219894
Aruandeperioodi tulem	714	-53941
<i>Netovara kokku</i>	<i>200459</i>	<i>263255</i>
<i>Kokku passiva</i>	<i>3242917</i>	<i>3550704</i>

Tulude ja kulude aruanne

(kroonides)

	2003.a.	Korrigeeritud 2002.a.
Sihtotstarbelised tasud (5)	5766020	7501603
Muudest allikatest laekumised projektidele (5)	1468277	270112
Annetused ja toetused (5)	350361	789298
<i>Äritulud</i>		
Ettevõtlustulud	235 175	205669
Muud äritulud	33 020	17517
Kokku tulud (1)	7 852 853	8 784 199
Sihtotstarbeliselt finitseeritud projektide otsekulud (5)	5 895 246	7903391
Muudest allikatest finitseeritud projektide otsekulud (5)	1 556 609	278260
Jagatud toetused ja annetused	37 332	0
Mitmesugused tegevuskulud	48 581	178123
Tööjõukulud	223 512	402 106
palgakulud	166 299	300976
sotsiaalmaksud	56 284	99569
töötuskindlustus	929	1561
Kulum (4)	84 531	82712
Muud ärikulud	1 688	814
Kokku kulud (1)	7 847 499	8 845 406
<i>Ärikasum/kahjum</i>	5 354	-61 207
<i>Finantstulud ja -kulud</i>		
finantstulud ja -kulud muudelt pikaajalistelt finantsinvesteeringutelt	3 162	8200
Finantskulud	7 500	0
kasum (kahjum) valuutakursi muutustest	-302	-934
Kokku finantstulud ja -kulud	-4 640	7 266
Jooksva aasta tulem	714	-53 941
Jooksva aasta tulem enne tulumaksustamist	714	-53 941

Rahavoogude aruanne

(Kroonides)

	2003.a.	2002.a.
A Rahavood äritegevusest		
1Ärikasum	5 354	-61 207
2Põhivara amortisatsioon (4)	84 531	82 712
3Kasum Põhivara müügist (4)	-20 000	0
4Arvestatud kulu kursimuutustest	-302	-934
5Finantskulu	-7 500	0
6Põhivara sihtfinantseerimine (4)	192 542	266 700
Käibevara jääkide muutus	-189 318	-118 068
Nõuded ostjate vastu (2)	-268 941	-11 037
Muud lühiajalised nõuded (3)	26 375	-676
Viitlaekumised	0	2 146
Muud ettemaksed hankijatele	-90	-7 574
Maksude ettemaksed	59 444	-56 959
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	-251	-28 176
Ostetud kaubad	-5 855	-15 792
Lühiajaliste kohustuste jääkide muutus	-439 423	594 841
Võlad hankijatele	-379 442	267 837
Viitvõlad	-49 060	277 212
Maksuvõlad	-10 921	74 587
Lühiajalised eraldised	0	-24 795
Kokku rahavood tegevusest	-374 116	764 044
B Rahavood investeringutest		
Saadud intressid	3 162	8 200
Makstud intressid	-1 344	0
Soetatud põhivara	-185 900	-266 700
Müüdüd põhivara	20 000	0
Kokku rahavood investeringutest	-164 082	-258 500
C Rahavood finantseerimistegevusest		
Kapitalirendi maksed 2003 aastal	-18 589	0
Saadud sihtfinantseerimise vahendid (5)	7 311 531	9 368 710
Kulutatud sihtfinantseerimise vahendid (5)	-7 468 835	-9 441 762
Eraldised sihtkapitali	254 264	232 750
Rahavood finantseerimistegevusest	78 371	159 698
Kokku ettevõtte rahavood	-459 827	665 242
Rahajäägi muutus	-459 827	665 242
kassa ja pangakontode jääk perioodi alguses	1 049 973	384 731
kassa ja pangakontode jääk perioodi lõpul	590 146	1 049 973

Netovara muutuste aruanne

(Kroonides)

	Sissemak- stud põhikapital	Sihtkapital				Eelmiste Aruand per. eperioo akumule di eritud tule tule		Kokku	
		Navitrolla sihtkapital	EestiLoodushar Energia sihtkapital	iduse sihtkapital	AS Triip V.Mankini sihtkapital				
Saldo 31.12.2002	1	7905	89396	0	0	0	219894	-53941	263255
Laekumised sihtkapitali		25	223610	7448	8181	15000			254264
Eraldised sihtkapitalidest		4769	313005	0	0	0			317774
Aruandeperioodi tule								714	714
Saldo seisuga 31.12.2003	1	3161	1	7448	8181	15000	165953	714	200459

Raamatupidamise aastaaruande lisad

LISA 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamisalused

SA Eestimaa Looduse Fondi raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusest, Eesti Vabariigi Raamatupidamise Toimkonna juhenditest, standarditest ja soovitustest ning Eesti heast raamatupidamise tavast.

Arvestuse alused

Majandustehingud kirjendatakse soetusmaksumuse printsiibi kohaselt nende tekkimise momendil tegelikus väärtuses. Raamatupidamise aruanded koostatakse tekkepõhise arvestusprintsiibi kohaselt. Kõik aastaaruande lisad on koostatud Eesti kroonides.

Lähtuvalt Raamatupidamise toimkonna juhendist nr.14 on korrigeeritud 2002 aastat järgnevalt:

BILANSS

AKTIVA	2002.a.	Vahe	2002.a. korrigeeritud
Käibevara			
Sihtotstarbeliste toetuste tulevperioodide kulu	0	+1105839	1105839
Kokku käibevara	1219611	+1105839	2325450
Masinad ja seadmed	0	+682043	682043
Muu inventar	1093456	-697043	396413
Bioloogiline vara	0	+15000	15000
Kokku põhivara	1225254	0	1225254
Kokku aktiva	2444865	+1105839	3550704
<hr/>			
PASSIVA			
Maksuvõlad	136616	+194497	331113
Palgavõlgnevus	327151	-88356	238795
Sotsiaalmaksu viitvõlg	104547	-104547	0
Töötuskindlustusmaksete viitvõlg	1594	-1594	0
Kokku viitvõlad	474472	-194497	279975
Põhivara sihtfinantseerimise lühiajaline osa	0	+210049	210049
Tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest	385363	+1105839	1491202
Lühiajalised eraldised kokku	385363	+1315888	1701251
Põhivara sihtfinantseerimine	766604	-210049	556555
Pikaajalised eraldised	766604	-210049	556555
Pikaajalised kohustused kokku	766604	-210049	556555
Kohustused kokku	2181610	+1105839	3287449
Kokku passiva	2444865	+1105839	3550704

Põhivara

Põhivarana võetakse arvele varad, mille kasutusiga on üle ühe aasta ja soetusmaksumus üle 20 000 krooni. Põhivarad võetakse arvele soetusmaksumuses,

mis koosneb vara ostuhinnast, kohaletoiimetamise ja paigaldamise kuludest. Põhivara amortiseeritakse lineaarsel meetodil lähtudes iga põhivara kasulikust tööeast. Kasutusel on järgmised amortisatsiooninormid:

- ehitistel 5%,
- transpordivahenditel 25%,
- teistel põhivararühmadel 25%.

Materiaalset põhivara hinnatakse raamatupidamise aastaaruandes lähtudes tema neto realiseerimismaksumusest. Kui realiseerimismaksumus on püsivalt madalam kui jääkväärtus, kajastatakse põhivara realiseerimismaksumuses.

Kapitalirendi alusel renditud vara kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas.

Tulud ja kulud

Saadud annetuste ja toetuste (sh korjandustest saadud vara ja sihtotstarbeliste laekumiste) on lähtunud järgmistest põhimõtetest:

mittesihtotstarbelisi annetusi ja toetusi kajastatakse tuluna hetkel, mil nende laekumine on praktiliselt kindel; sihtotstarbelisi annetusi ja toetusi kajastatakse tuluna nendes perioodides, mil leiavad aset kulutused, mille kompenseerimiseks annetused ja toetused on mõeldud ja

annetusi ja toetusi, mis on oma olemuselt sissemaksed sihtasutuse põhikapitali ei kajastata tuluna tulude ja kulude aruandes, vaid kajastatakse netovara muutusena bilansis ja netovara muutuste aruandes.

Antud perioodi jooksul teenuste realiseerimisel saadud tuludest arvestatakse maha samade teenuste osutamiseks soetatud kaupade ja teenuste kulud. Kulusid, mida ei saa viia vastavusse majandusaasta tuludega, arvestatakse eraldi jooksva aasta kuludest. Realiseerimise ajaks loetakse omandiõiguse ülemineku momenti ostjale. Kulud, mille kohta on esitatud arve jooksva aastal, kuid mille eest saab teenuse või kauba järgmisel majandusaastal, kirjendatakse bilansis kirjel "tulevaste perioodide kulud".

Varud

Ostetud kaup müügiks võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, muudest mittetagastatavatest maksudest ja soetamisega seotud veokuludest ning teistest otsestest väljaminekutest, millest arvatakse maha hinnaalandid ja dotatsioonid. Varud kantakse kuluks FIFO meetodil.

Nõuete ja kohustuste hindamine

Nõudeid kajastatakse bilansis lähtuvalt korrigeeritud soetusmaksumuse meetodist. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on võrdne nende nominaalväärtusega seetõttu on lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekavas summas, mis on võrnde alusdokumendil olevaga. Pikaajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadaoleva tasu õiglases väärtuses, arvestades järgnevatel perioodidel nõudelt intressitulu kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Nõuded, mille kohta on teada, et nad on lootusetud, kantakse bilansist välja.

Kohustused jagatakse maksmise tähtaja alusel lühiajalisteks ja pikaajalisteks. Lühiajalised kohustused on kohustused, mis kuuluvad maksmisele järgmisel majandusaastal. Materiaalselt fikseeritavaid teadaolevaid ja potentsiaalseid kohustusi, kulusid ja kahjumit, sealhulgas järgmisse majandusaastasse üleminev puhkusekohustus, inventeeritakse aasta lõpul ja korrigeeritakse vahet kulude

suuredamise või vähendamisega.

Tehingud välisvaluutas

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval kehtinud Eesti Panga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused seisuga 31. detsember 2003 on ümber hinnatud Eesti kroonidesse bilansipäeval kehtinud Eesti Panga valuutakursside alusel. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on kasumiaruandes kajastatud perioodi tulu ja kuluna.

Sihtfinantseerimine

Valitsuselt saadud põhivara sihtfinantseerimisega soetatud vara kajastatakse brutomeetodil, s.t. sihtfinantseerimise abil soetatud vara võetakse bilansis arvele tema soetusmaksumuses; varade soetamise toetuseks saadud sihtfinantseerimise summa kajastatakse bilansis kohustusena. Soetatud vara amortiseeritakse kuludesse ja sihtfinantseerimise kohustus tuludesse soetatud vara kasuliku eluea jooksul.

Mitterahaline toetus võetakse arvele null-maksumusega.

Sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna nendes perioodides, mil leiavad aset kulud, mille kompenseerimiseks sihtfinantseerimine on mõeldud.

Bilansireal laekumata annetused ja toetused koosnevad nõuetest mis on tekkepõhiselt kajastatud, kuid bilansipäevaks veel laekumata osas.

Bilansireal tulevaste perioodide tulu sihtotstarbelistest toetustest koosneb saadud, kuid bilansipäevaks veel tulus kajastamata tasudest, toetustest ja annetustest.

LISA 2. Nõuded ostjate vastu

Nõuded ostjate vastu on bilansis kajastatud summas 286 686 krooni. Ostjatelt laekumata arveid on bilansis hinnatud lähtudes tõenäoliselt laekuvatest summadest. Ebatõenäoliselt laekuvaid arveid on bilansis kajastatud summas 200 krooni.

Ostjatelt laekumata arvete kirjel bilansis on näidatud:

	31.12.2003.a.	31.12.2002.a.
Rentnikelt ja teistelt ostjatelt laekumata arved (2)	20703	17745
Laekumata annetused ja toetused	265983	0
Ostjatelt laekumata arved (2)	286686	17745

LISA 3. Muud lühiajalised nõuded

Muude lühiajaliste nõuete kirjel bilansis on näidatud :

	31.12.2003.a.	31.12.2002.a.
Nõue ERA-pangale (2)	0	3417
Ebatõenäoliselt laekuv raha ERA-pangast (2)	0	-3417
Nõuded töötajatele	969	898
Aruandvad isikud	11821	38267
Muud lühiajalised nõuded	12790	39165

LISA 4. Materiaalse põhivara liikumine

Põhivara rühmad	Saldo 01.01.03	Ostetud põhivara	Müüdnud põhivara	Saldo 31.12.03	Arvestatud kulum 2003	Akumuleeritud kulumulm 31.12.03	Jääkväärtus 31.12.03
1.Maa ja ehitised	1 064 178	57 000	0	1 121 178	44 184	396 874	724 304
Hoone	883 730	57 000	-	940 730	44 184	396 874	543 856
Sh. Sihtfinantseerimise korras soetatud põhivara	177 310	57 000	-	234 310	8868	19 953	214 357
Maa	180 448	-	-	180 448	-	-	180 448
Sh. Sihtfinantseerimise korras soetatud põhivara	172 690	-	-	172 690	-	-	172 690
2.Masinad ja seadmed	682 043	176 574	26 000	832 617	178 147	504 882	327 735
Transpordivahendid	682 043	176 574	26 000	832 617	178 147	504 882	327 735
Sh. kapitalirendi korras soetatud põhivara	-	87 574	-	87 574	7 296	7 296	80 278
Sh. Sihtfinantseerimise korras soetatud põhivara	478 688	89 000	26 000	541 688	134 139	337 073	204 615
3.Muu inventar	396 413	36900	0	433 313	89647	316602	116711
Kontori- ja majapidamisinventar	347 530	36 900	-	384 430	82924	267719	116711
Sh. Sihtfinantseerimise korras soetatud põhivara	275 313	36 900	-	312 213	75 971	195 501	116 712
Muu põhivara	48 883	-	-	48 883	6723	48 883	0
Sh. Sihtfinantseerimise korras soetatud põhivara	48 883	-	-	48 883	67 723	48 883	0
4. Bioloogiline vara	15 000	3 000	-	18 000	-	-	18 000
Loomad	15 000	3 000	-	18 000	-	-	18 000
Sh. Sihtfinantseerimise korras soetatud põhivara	15 000	3 000	-	18 000	-	-	18 000
5. Ettemaks Põhivara eest	-	18 250	-	18 250	-	-	18 250
Sh. Sihtfinantseerimise korras soetatud põhivara	-	18 250	-	18 250	-	-	18 250
KOKKU	2 157 634	291 724	26 000	2 423 358	285 978	1 218 358	1 205 000

2003. aasta jooksul ei ole põhivara alla- ega juurdehinnatud. Täielikult amortiseerunud, kuid veel kasutuses olevate põhivarade soetusmaksumus seisuga 31.12.2003 oli 300 507 krooni (2002: 36 500 krooni).

Ettemaks põhivara eest real seisab Alam-Pedja loodukooli projekti 1 osamakse.

LISA 5. Sihtfinantseerimine

Finantsinvesteeringutena sihtfinantseerimise vahenditele teeniti lisaks 1 655 krooni. 2003 aastal jagati väikeprojektide stipendiumine erinevatele lasteaedadele, koolidele ja mittetulundusühingutele 37 332 krooni.

Saadud sihtotstarbelised tasud annetajarühmade ja liikide kaupa 2003 aastal

Saldo 01.01.2003	Laetus	Kasutati	Saldo 31.12.2003	Jäägi muutus
------------------	--------	----------	------------------	-----------------

	Aktivas	Passivas			Aktivas	Passivas	
Eestist taotletud sihtfinatseerimised	-138756	50542	1403971	1095338	-25467	245886	-308633
WWF ilt saadud sihtfinantseerimise vahendid	-242805	533239	1842351	1703530	-149007	578262	-138821
Taani abiagentuurilt saadud Sihtfinatseerimise vahendid	-455198	0	1364322	1002894	-93770	0	-361428
Euroopa Komisjonilt saadud sihtfinatseerimisevahendid	-59425	339240	89435	553759	-184509	0	464324
Teistelt rahastajatelt saadud sihtfinatseerimise vahendid	-500	413039	1081758	1303469	-45930	236758	221711
Sihtotstarbelised muud annetused	0	26569	377536	253235	0	150870	-124301
Muudelt laekumistelt sihtotstarbeliseks kasutuseks	-209144	128562	1469932	1556609	-590131	422872	86677
KOKKU SF	-1105828	1491191	7629305	7468835	-1088814	1634648	-160471

Aruandeperioodil tuluna/kuluna kajastatud sihtotstarbelised vahendid annetuste liikide kaupa:

	31.12.2003.a.	31.12.2002.a.
Eestist saadud sihtfinatseerimised	1171351	930149,1
WWF ilt saadud sihtfinantseerimise vahendid	1840582	3143672
Taani abiagentuurilt saadud Sihtfinatseerimise vahendid	1357623	1443468
Euroopa Komisjonilt saadud sihtfinatseerimisevahendid	410622,7	1064701
Teistelt rahastajatelt saadud sihtfinatseerimise vahendid	1276063	571526,8
Sihtotstarbelised muud annetused	224349	431330
Muudelt laekumistelt sihtotstarbeliseks kasutuseks	1304067	976166,9
KOKKU	7584658	8561013
Sh. Halduskulude sihtfinatseerimiseks	497434	415071
Sh. Tööjõukulude sihtfinatseerimiseks	2503775	2600099
Sh. Põhivara sihtfinatseerimiseks	204 150	293039
Sh. Projektide muude kulude sihtfinatseerimiseks	4397549	5252804

Aruandeperioodil tuluna/kuluna kajastatud sihtotstarbelised vahendid programmide kaupa:

	31.12.2003.a.	31.12.2002.a.
Looduskaitse projektidele	2446983	2958399

Loodusharidusele projektidele	831128	923942
Säästvate arengu projektidele	4306547	4678672
KOKKU	7584658	8561013
Sh. Halduskulude sihtfinatseerimiseks	497434	415071
Sh. Tööjõukulude sihtfinatseerimiseks	2503775	2600099
Sh. Põhivara sihtfinatseerimiseks	204150	293039
SH. Projektide muude kulude sihtfinatseerimiseks	4397549	5252804

LISA 6. Võlad hankijatele

Võlad hankijatele kirjel bilansis on näidatud:

	31.12.2003.a.	31.12.2002.a.
Väljamaksmata projekti kulud	17169	403743
Võlgnevus hankijatele	21944	14812
Võlad hankijatele	39113	418555

LISA 7. Maksu ettemaksed/võlad

Maksude ettemaksetena on kajastatud välisabilt tagasisaadavat käibemaksu summas 17 350 krooni ja tulevaste perioodide käibemaksu summas 534 krooni.

Maksuvõlgade kirjel bilansis on näidatud :

	31.12.2003.a.	31.12.2002.a.
Üksikisikutulumaks	117110	138808
Sotsiaalmaks	153549	182191
Ettevõtte tulumaks	0	162
Töötuskindlustusmaks	6376	8221
Kogumispensionimaks	1162	1731
Käibemaks	41995	0
Kokku	320192	331113

LISA 8. Kapitali- ja kasutusrent

SA rendib kapitalirendi korras transpordivahendit. Järgmistel perioodidel tasumisele kuuluvad kapitalrendimaksed jagunevad ajaliselt:

Kapitalirendi kohustus	Transpordivahendid
Kohustus seisuga 31.12.2003	67641
sh makseperiood alla 1 aasta	39570
sh makseperiood 1-5 aastat	28071
Aruandeperioodil makstud põhiosamaksed	18589
Maksetähtajad	Iga kuu
Keskmine intressimäär	7,5%

LISA 9. Üldtegevuse vahendid/ kulud

SA Eestimaa Looduse Fondi üldtegevuse tulud/kulud kujunesid järgnevalt:

TULUD	2003.a.	2002.a
Tegevuskulude sihtfinatseerimine	497434	415071

Muud tulud	32448	14911
Renditulu	115958	115961
Müügitulu	119217	89708
Toetajatelt	40380	91909
Pangaintressid	767	2606
Deposiidiintressid	1507	8200
Annetused	56746	42233
Kokku tegevusega seotud tulud	864457	995952
KULUD		
Kontorikulud kokku	197995	120577
Maja kulud kokku	26102	84479
Reklaami- ja avalikkusega seotud kulud kokku	8068	37440
Auto ja transpordikulud kokku	70898	143656
Personalikulud kokku	468649	402906
Amortisatsioonikulud	84531	82712
Finantskulu	7500	
Tegevuskulud kokku	863743	1087123

LISA 10. Bilansivälised varad

SA Eestimaa Looduse Fondil on vastutaval hoiul bilansivälise varadena raamatuid, postkaarte jms. edasimüügiks koguväärtuses 1000 krooni.

Juhatus ja nõukogu allkirjad 2003. aasta majandusaasta aruandele

SA Eestimaa Looduse Fondi nõukogu on kinnitanud 2003.a. majandusaasta aruande:

Marek Strandberg
nõukogu esimees

nõukogu liikmed
Andres Haamer

Kaja Lotman

Vootele Hansen

Mati Kaal

Ann Malts

Andres Tarand

Allan Selin

Urmas Vahur

Rainer Nõlvak

SA Eestimaa Looduse Fondi juhatus on kinnitanud 2003.a. majandusaasta aruande:

Toomas Trapido
juhatuse esimees

Mart Jüssi
juhatuse aseesimees

Jüri-Ott Salm

Kärt Vaarmari

Irja Pärn

Audiitori järeldusotsus